

Pompás elszigetelődés

Szombathy Bálint: A visszhangtalanság ölelésében – fenyvesi Tóth Árpád művészete

P. SZABÓ ERNŐ

Balatonfenyves, 2016, 119 oldal, ár nélkül

A 80-as évek közepén, negyvenöt éves kora körül kezdett bele Splendid Isolation, azaz **Pompás elszigetelődés** című sorozatába fenyvesi Tóth Árpád képzőművész, költő, magányos álmodozó (1950–2014) a kies Balaton partján. Pályája a 60-as, 70-es évek fordulóján indult, autodidaktaként. Felfedezőiként olyan jeles művészeket, művészet-történészeket sorolhatunk föl, mint például Csiky Tibor szobrászművész, aki kollégiumi tanára volt a Budapesti Faipari Technikumban, Kovalovszky Márta, aki Székesfehérvárott megrendezte első önálló kiállítását, Csáji Attila, aki bevonta őt a Szüreenon-mozgalomba vagy éppen a kortárs Szombathy Bálint, aki ugyancsak rendezett munkáiból tárlatot, mégpedig Újvidéken, a Fórum Kiadó Klubjában 1974-ben. Szombathy és fenyvesi Tóth Árpád 1971-ben ismerkedtek meg, barátságuk évtizedeken át, a Balatonfenyvesen élő alkotó 2014-es haláláig tartott, bár a rendszerváltozás utáni időszakban már ritkán találkoztak. 1987-ben ő nyitotta meg barátja egyéni tárlatát az Óbudai Pincegalériában, így hát aligha volt kérdéses, hogy őt bízta meg a balatonfenyvesi önkormányzat

annak a kismonográfiának a megírásával, amellyel a város „mindenesé” emléke előtt akart tisztelegni.

Különös szerep a város mindenesének lenni Magyarországon, egyszerismind neoavangárd képzőművészként, költőként dolgozni. A magyar vidék ugyanis nem nagyon tolerálja az avantgárdot, s alighanem fenyvesi Tóthban sem a művészt, hanem a közügyekben mindig aktív, segítőkész polgárt becsülték, aki a város első s talán máig egyetlen könyvesboltját megnyitotta a 80-as évek elején. Igaz, a bolt csak hat évig működött, a tulajdonos később papírral-nyomatvány-nyal majd horgászikkal kereskedett, a 90-es évektől másfél évtizeden át szerkesztette a **Fenyvesi Újság** című helyi lapot. Pompás elszigetelődésben, ahogyan említett sorozatának a címe mondja, s persze egyre inkább érezve ennek a vidéki magánynak a terheit a művészársadalmon belül: a visszhangtalanságot, az ismeretlenséget.

Valóban, ma már igen kevesen ismerik fenyvesi Tóth nevét, pedig, ahogyan Szombathy írja, műveinek java része „a magyar neoavangárd élcsapatába

helyezik a személyét, és csupán a mostoha egzisztenciális körülményeknek tudható be, hogy nem tudta magát felfuttatni képességeinek megfelelően a jelenlét és a kanonizáció legmagasabb szintjére.” A kiadó és a szerző vállalkozásának alapvető célja éppen ezért egyrészt arra irányult, hogy felhívja a kortárs szakmai körök figyelmét fenyvesi Tóth emberi-alkotói teljesítményére, másrészt, hogy a helyi közönséggel jobban megismertesse sokoldalú munkásságát. Mind a magyar neoavangárd története, mind a helytörténet felől tekintve hiánypótlónak tekinthető a vállalkozás.